

Jaarplan Bodem 2021 gemeente Emmen

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Kader	3
2	De projecten	5
2.1	Aanpak spoedlocaties	5
2.2	Nazorg-, en monitoringslocaties	5
2.3	Gebiedsgericht grondwaterbeheer	6
2.4	Kennisontwikkeling en kennisdeling	6
2.5	Visie op bodem en ondergrond.....	7
2.6	Informatiebeheer	7
2.7	Grondstromen en gebruik van secundaire bouwstoffen	7
2.8	Diversen	8
3	Doorkijk na 2020.....	9

Bijlagen:

Bijlage 1: Lijst spoedlocaties (s.v.z. 31-12-2010)

Bijlage 2: Verwachte uitgaven in 2021

Bijlage 3: Vangnetlocaties

Bijlage 4: Bedrijfslocaties

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Emmen voert bodemtaken uit in het kader van de Wet bodembescherming, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Woningwet en de Wet ruimtelijke ordening. De taken hebben als doel het beschermen, gebruiken en herstellen van de bodem. De gemeente Emmen is bevoegd gezag Wet bodembescherming (Wbb) en daarmee is de gemeente Emmen mede verantwoordelijk voor de uitvoering van de verplichtingen in kader van de landelijke bodemsaneringsoperatie. Voor de uitvoering van deze verplichtingen worden rijksmiddelen beschikbaar gesteld. De gemeente Emmen stelt voor de uitvoering van de landelijke bodemsaneringsoperatie meerjarenprogramma's op, meestal voor de duur van 5 jaar, waarin is aangegeven welke acties plaats vinden en met welke middelen. Jaarlijks wordt op basis van het meerjarenprogramma een gedetailleerder uitvoeringsjaarplan opgesteld.

Sinds 1 januari 2014 worden de uitvoeringstaken bodembeheer door de regionale uitvoeringsdienst, de RUD Drenthe, uitgevoerd. De gemeente Emmen blijft echter verantwoordelijk voor de realisering van de beleidsdoelen. Met een uitvoeringjaarplan worden afspraken gemaakt tussen de RUD Drenthe en de gemeente Emmen.

Op 29 september 2016 heeft de gemeenteraad het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Bodem 2016 - 2020 vastgesteld. Het meerjarenprogramma was de basis voor de uitwerking in gedetailleerdere uitvoeringsjaarplannen. Dit meerjarenprogramma is ook leidend voor het Jaarplan Bodem 2021. Het Jaarplan Bodem 2021 van de gemeente Emmen heeft betrekking op de uitvoering van de bodemprojecten die de RUD Drenthe in 2021 voor de gemeente Emmen gaat uitvoeren. Het college van B&W van Emmen ziet het jaar 2021 als overgangsjaar. Vandaar dat de systematiek uit de afgelopen jaren wordt voortgezet.

1.2 Doel

Doel van het Jaarplan Bodem 2021 van de gemeente Emmen is aan te geven wat de RUD Drenthe in 2021 oppakt en hoe (en met welke middelen) verder wordt gewerkt aan de beleidsdoelstellingen van het Meerjaren uitvoeringsprogramma Bodem 2016 -2020 van de gemeente Emmen worden bereikt. Tevens wordt een doorkijk gegeven naar de verplichtingen en opgaven na 2021.

1.3 Kader

De milieugenda 2013-2016 van de gemeente Emmen is het kader voor alle milieujaarprogramma's en het meerjarenprogramma bodem 2016 - 2020. In de milieugenda 2013-2016 van de gemeente Emmen zijn de hoofddoelstellingen van het gemeentelijk milieubeleid aangegeven en geeft aan hoe de gemeente dat denkt te bereiken (hoe). De gemeentelijke bodemnota geeft aan wat de gemeentelijke ambities zijn voor bodem en op welke wijze bodem wordt betrokken in de besluitvorming en uitvoering (wat).

In het Convenant Bodem en Ondergrond 2016–2020 zijn de afspraken vastgelegd met het rijk over de uitvoering en de daarvoor beschikbare middelen. Het Meerjaren uitvoeringsprogramma Bodem 2016 - 2020 van de gemeente Emmen geeft op hoofdlijnen aan wat de gemeente Emmen tussen 2016 en 2020 ging doen, en met welke middelen, om de gemeentelijk ambities en de convenantverplichtingen te bereiken. Jaarlijks werd een gedetailleerder jaarplan opgesteld. Dit jaarplan was een uitvoeringsplan. Het jaarplan wordt opgevolgd door een jaarverslag. Het college van B&W kiest er voor, om voor het overgangsjaar 2021 het werken met een jaarplan bodem voort te zetten.

Na afloop van het meerjarenprogramma zijn alle historische verontreinigingen in de bodem en het grondwater niet verdwenen. De focus lag op de spoedeisende locaties. Van de overige verontreinigde locaties wordt verwacht dat deze worden aangepakt bij de (her-)ontwikkeling van die locatie. Enkele jaren terug is gekozen voor functiegericht saneren i.p.v. volledig saneren. Dat betekent dat er nog steeds

verontreinigingen aanwezig zijn. En dat monitoring en nazorgacties nodig zijn. Soms eeuwigdurend. Daarnaast zijn er ook saneringen in gang gezet die nog niet voltooid zijn. Zoals de sanering van het Gat van Reef of het gebiedsgericht grondwaterbeheer. Met name dit grondwaterbeheer geeft langjarige sanering- en monitoringsacties.

In onderstaande figuur is de plaats van het jaarprogramma bodem 2021 aangegeven. In bijlage 2 en 3 zijn de te verwachten uitgaven in 2021 opgenomen.

1.4 PFAS

De Rijksoverheid heeft voor het jaar 2021 een “Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021” in het leven geroepen. Dit is een subsidieregeling voor buitenproportionele opgaven. De regeling is open gesteld voor bevoegde gezagen ingevolge de Wbb.

De regeling is met name bedoeld voor buitenproportionele opgaven m.b.t. loodverontreinigingen en PFAS problematiek. De Gemeente Emmen heeft 2 subsidieaanvragen ingediend. De ene aanvraag (€625.000) heeft betrekking op de voormalige brandweerkazerne aan de Heldenhof in Emmen.

De andere aanvraag betreft een bedrag van €752.500 en is gericht op de PFAS aandachtslocaties in de gemeente Emmen. Afhankelijk van de toekenning volgt nader besluitvorming over deze aanvragen.

Om die reden zijn ze niet meegenomen in dit jaarplan 2021.

2 De projecten

2.1 Aanpak spoedlocaties

Belangrijk onderdeel van de convenantafspraken is de aanpak van de spoedlocaties. Voer de spoedlocaties zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Spoedlocaties dienen voor eind 2016 te zijn vastgesteld (is voldaan);
- Spoedlocaties waar humane risico's aanwezig zijn dienen voor eind 2016 te zijn gesaneerd dan wel de risico's beheerst (is voldaan);
- Nieuwe spoedlocaties dienen voor eind 2016 (of zo spoedig mogelijk daarna) te worden vastgesteld door middel van een beschikking ernst en spoed (is voldaan);
- Bij alle spoedlocaties dienen eind 2020 de actuele risico's te zijn gesaneerd dan wel door middel van tijdelijke beveiligingsmaatregelen te worden beheerst (nog niet afgerond, deels nog in uitvoering);
- Voor 2020 de hoofdlijnen van een gebiedsgericht grondwaterbeheer te zijn vastgelegd (gebiedsplan in 2020 vastgesteld);
- De nazorgmaatregelen die plaatsvinden op gesaneerde locaties met restverontreiniging worden zoveel mogelijk (op verantwoorde wijze) beëindigd dan wel verlaagd. De kosten van verlaging worden inzichtelijk gemaakt (nog niet afgerond)

De afgelopen jaren zijn vele honderden locaties gesaneerd dan wel beheerst. Op dit moment zijn er binnen de gemeente Emmen nog drie spoedlocaties met een bodemverontreiniging die nog niet (volledig) voldoen aan de hierboven genoemde convenantafspraken. In bijlage 1 zijn de spoedlocaties en hun status weergegeven. De spoedlocaties kunnen op basis van wie verantwoordelijk is voor de aanpak onderverdeeld worden in bedrijfslocaties en vangnetgevallen. Spoedlocaties binnen het segment bedrijfslocaties dienen door de bedrijfseigenaar zelf te worden onderzocht en gesaneerd. Vangnetlocaties zijn locaties die benoemd zijn als spoedlocaties, waarbij het niet meer mogelijk is om een eigenaar daar op aan te spreken. Onderzoek en sanering van vangnetlocaties worden door de gemeente Emmen uitgevoerd. In Emmen zijn er nog 2 vangnetlocaties. Om knelpunten op te lossen zet de gemeente Emmen in specifieke gevallen ook middelen in bij bedrijfslocaties. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de sanering blijft echter bij de eigenaren van bedrijfslocaties. In bijlage 3 en 4 zijn korte toelichtingen opgenomen van respectievelijk de vangnetgevallen en de bedrijfslocaties.

Het jaar 2021 staat in het teken van uitvoering van saneringswerkzaamheden die al in gang zijn gezet en nazorg- en monitoringsacties. Daarnaast is de voorbereiding op de omgevingswet van belang. In 2021 zal separaat ook gerapporteerd worden aan de raad over de realisatie van het Meerjarenprogramma Bodem 2016–2020.

2.2 Nazorg-, en monitoringslocaties

De gemeente Emmen heeft de afgelopen jaren een groot aantal bodemsaneringen uitgevoerd. Na de uitvoering van de saneringswerkzaamheden kan achtergebleven verontreiniging betekenen dat langdurige nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn. De nazorgverplichtingen kunnen bestaan uit het in stand houden van leeflagen en afdekkingen, het in stand houden van beheersvoorzieningen, monitoringsverplichtingen of anderszins. In een aantal gevallen zijn deze nazorgverplichtingen eeuwigdurend. Bekeken wordt of deze nazorg alsnog kan worden beëindigd, dan wel kan worden verminderd. Echter gezien de complexiteit zal volledige afbouw van de nazorgverplichtingen niet bij alle locaties mogelijk zijn. Bij de monitoringsacties wordt ook gezien in welke mate er verontreiniging optreedt van het grondwater, dan wel of/hoe die verontreiniging zich verspreidt.

Daarnaast zijn er locaties die vanwege een grondwaterverontreiniging monitoringsverplichtingen hebben opgelegd gekregen. Hier is niet gesaneerd, maar in het verleden is wel besloten dat de verontreinigingen uit voorzorg aandacht verdienen. In een aantal gevallen is deze verplichting

waarschijnlijk onder toekomstige wetgeving niet meer noodzakelijk en kan de verplichting tot monitoring mogelijk worden beëindigd.

In 2021 ronden we een project af waarbij lopende nazorg- of monitoringsverplichtingen zoveel mogelijk worden afgerond. Per situatie zal worden beoordeeld wat noodzakelijk is, en wat nog van de eigenaren kan worden gevraagd. In 2020 is een selectie gemaakt van circa 30 locaties. In 2021 worden deze locaties onder de loep genomen en beoordeeld op status/noodzaak tot monitoring en nazorg.

In 2021 wordt ook nader overlegd met de betrokkenen bij de bodemverontreiniging op en nabij de voormalige kleidivensschietbaan aan de Verlengde Splitting in Barger Oosterveld. Al eerder is de conclusie getrokken dat deze locatie geen onderdeel uitmaakt van de spoedlocaties. Met deze partijen zal nader overleg plaats vinden over de verdere acties, mogelijkheden en beperkingen van de locatie.

2.3 Gebiedsgericht grondwaterbeheer

Gebiedsgericht grondwaterbeheer (GGb) biedt kansen als meerdere verontreinigingsgevallen zich binnen één gebied bevinden. In samenhang oppakken van deze gevallen en de daarbij behorende verontreinigingspluimen kan uiteindelijk leiden tot een voordeligere oplossing. Met gebiedsgericht grondwaterbeheer is ook koppeling mogelijk met ander beleidsaspecten en opgaven die spelen in en op de bodem en ondergrond. Binnen GGb kunnen alle belangen en opgaven integraal worden afgewogen zodat er een meerwaarde ontstaat. Met gebiedsgericht grondwaterbeheer kunnen de bodem- en ondergrondopgaven zoals aanpak bodemverontreiniging, bescherming drinkwater, energieopwekking, verdroging, vernatting, etc. met elkaar integraal worden afgewogen. Door handig te opereren kunnen bijvoorbeeld grondwaterverontreinigingen worden gesaneerd met WKO, systemen die energie onttrekken uit het grondwater ten behoeve voor koeling of verwarming van gebouwen. De afgelopen jaren zijn we in twee gebieden een gebiedsproces gestart waar GGb mogelijk een meerwaarde biedt. Het gaat om het gebied Emmen Centrum en direct ten zuiden daarvan het gebied Emmen Bargermeer. In deze gebieden liggen grondwateronttrekkingen ten behoeve van de drinkwaterwinning en proceswaterwinning en een aantal omvangrijke grondwaterverontreinigingen. Daarnaast hebben deze gebieden potentie voor opgaven als de energietransitie, duurzaamheid en het meervoudig gebruik van grondwater. Het grondwatersysteem van de twee gebieden blijkt sterk met elkaar te zijn verbonden, vandaar dat in 2019 de beide processen bij elkaar zijn gebracht. In 2019 is het voorbereidingsonderzoek gebiedsgericht grondwaterbeheer afgerond en wordt een gebiedsplan GGb uitgewerkt en voorgelegd aan het bestuur. In 2020 hebben de samenwerkende partijen de samenwerkingsovereenkomst getekend, is het gebiedsplan vastgesteld, evenals het uitvoeringsplan voor de eerste jaren. Per 1-1-2021 is het gebiedsgericht grondwaterbeheer een feit. De samenwerkende partijen zijn WMD, Provincie Drenthe, Waterschap Vechtstromen, Emmtec Services en Gemeente Emmen.

2.4 Kennisontwikkeling en kennisdeling

In het kader van kennisontwikkeling en kennisdeling, conform het convenant bodem en ondergrond uit 2016, nemen we deel aan landelijke en regionale werkgroepen zoals bijvoorbeeld de werkgroep bodem van de VNG. Dat doen we nadrukkelijk samen met andere overheden. De komende jaren staat de voorbereiding op de Omgevingswet centraal. De voorbereiding op de Omgevingswet voor het onderdeel bodem doen we waar mogelijk samen met de regio en de betrokken overheden (provincie, Drentse gemeenten en waterschap). Op dit moment is nog niet precies aan te geven wat de Omgevingswet voor de bodem gaat betekenen. Geconstateerd wordt al wel dat er sprake van een transitie waarbij naast inhoudelijke kennisontwikkeling en –deling, competentieontwikkeling en overdracht van taken van en naar andere overheden opgepakt worden. In 2018 is een regioproject gestart waarbij een aantal onderdelen in Drents verband worden opgepakt. De gemeente Emmen werkt hierin actief mee. In 2021 wordt dit traject (zoveel mogelijk verder) in gezamenlijkheid met andere gemeenten en de provincie uitgevoerd. Een aantal projecten zijn hiervoor in uitvoering onder auspiciën van het OPD. Dat is het overlegplatform in Drenthe voor de invoering van de omgevingswet.

Een belangrijk onderdeel voor een goede voorbereiding op de Omgevingswet is een gemeentelijke visie op de bodem en ondergrond. De VNG heeft in 2016 uitgesproken dat iedere gemeente in Nederland voor de inwerkingtreding deze moet hebben vastgesteld. De visie is bepalend voor de verdere uitwerking tot concrete regels in het omgevingsplan. Emmen werkt in Drenthe samen met de andere gemeentes aan geen gedeelde visie voor bodem en ondergrond.

Zoals in het meerjarenprogramma bodem 2016-2020 gewoon was, blijft Emmen gebruik maken van en bijdragen aan de landelijke kennisontwikkeling-, en deling. Zo nemen we deel aan de VNG werkgroep bodem (WEB) en andere kennisnetwerken zoals bijvoorbeeld de 'grondwaterprofessionals'. Om de kwaliteit van taken te borgen en te verbeteren wordt deelgenomen aan de kwaliteitsimpuls bodembeheer. Een concrete actie is bijvoorbeeld de jaarlijkse regionale bodemdag die de gemeente Emmen samen met andere regionale overheden organiseert.

2.5 Visie op bodem en ondergrond

De Drentse gemeentes, provincie en RUD werken samen in hun voorbereiding op de komst van de Omgevingswet voor het onderwerp bodem. Het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op bodem en ondergrond is één van de deelprojecten. De brede behoefte daaraan vloeit voort uit de komst van de Omgevingswet. De Wet bodembescherming gaat op in de Omgevingswet. In de Omgevingswet worden alle gemeentes bevoegd gezag m.b.t. de bodemtaken voor grond, terwijl van de Drentse gemeentes nu alleen Emmen bevoegd gezag is. Grondwater is/blijft een verantwoordelijkheid van de provincie. Voor de gemeentes anders dan Emmen is dit het ontwikkelen van nieuw beleid, voor Emmen actualisatie van het bestaande beleid.

2.6 Informatiebeheer

Er wordt steeds meer gevraagd van de digitale informatievoorziening. De digitale informatievoorziening is noodzakelijk om snel en juist gebruikers en belanghebbenden te kunnen informeren.

Sinds 2016 wordt gewerkt aan één centraal bodeminformatiesysteem binnen de provincie Drenthe. Eén bodeminformatiesysteem in heel Drenthe leidt uiteindelijk tot een efficiënter en effectiever bodeminformatieproces. Naar aanleiding van de komst van de Omgevingswet worden voorbereidingen getroffen om de informatievoorziening aan te passen en aan te sluiten op het landelijke digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). De projecten die in 2020 in gang zijn gezet komen in de loop van 2021 tot een oplevering.

De verdere visie ontwikkeling m.b.t. de rol van de RUD kan leiden tot aanvullende acties na de invoering van de Omgevingswet.

2.7 Grondstromen en gebruik van secundaire bouwstoffen

De 'grip op' grondstromen blijft constante aandacht vragen. Tot voor kort lag de aandacht voornamelijk op historische chemische verontreinigingen, we zien dat steeds meer eisen worden gesteld aan het hergebruik van grond. Denk daarbij aan niet-historische chemische verontreinigingen, maar ook aan bijvoorbeeld grondgebonden ziekten en plagen, waarvan spreiding door grondverzet moet worden voorkomen. Het project wat voor 2019 was voorbereid heeft vertraging ondervonden door de PFAS problematiek en de coronacrisis en in 2020 in uitvoering genomen. Het jaar 2021 staat in het teken van monitoring van de gemaakte afspraken. Eventuele vervolgacties en handhavingsacties vinden plaats binnen het reguliere jaarplan RUD.

2.8 Diversen

Bedoeld voor zeer diverse, op dit moment niet direct benoembare zaken waarbij bodembeheer een rol speelt. Dat kan gaan om onderzoeken ter beantwoording van beleidsvragen, Maar ook voor onderzoek en sanering van locaties waar bodemverontreiniging een directe belemmering vormt voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

3 Doorkijk na 2021

Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking, anderhalf jaar later dan verwacht in het vorig jaarplan. De Wet bodembescherming (Wbb) gaat op in de Omgevingswet. De gevallen van verontreiniging van bodem en/of grondwater die Emmen heeft aangepakt onder de werking van de Wet bodembescherming (Wbb) en de beschikte maar nog niet aangepaste spoedlocaties blijven vallen onder het overgangsrecht van de Wbb.

Met de inwerkingtreding is nog geen einde gekomen aan de aanpak spoedlocaties. Een aantal spoedlocaties zal nog in uitvoering zijn, een aantal spoedlocaties kent eeuwigdurende beheersing en/of monitoring. Daarnaast is het overgangsrecht Wbb van toepassingen op alle bodemlocaties die beschikt zijn op basis van de Wet bodembescherming. Hiervoor blijft de gemeente Emmen verantwoordelijk. Kortom voor de uitvoering van de spoedlocaties zal ook na 2021 nog inzet en middelen beschikbaar blijven. Voor de spoedlocaties waar de gemeente Emmen zelf de uitvoering verzorgt, de zogenoemde vangnetgevallen, heeft de gemeente een langdurige verplichting de risico's van de bodemverontreiniging te verwijderen, te verminderen of te beheersen.

In de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het grondwater krijgt de provincie een grotere rol onder de Omgevingswet. Maar de gemeente blijft verantwoordelijk voor de gevallen van verontreiniging die zijn aangepakt onder de werking van de Wbb. Dat is in het bijzonder van belang voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer.

Voor 2021 zijn bij wijze van overgangsjaar afspraken gemaakt tussen het rijk en de huidige bevoegde gezagen voor de Wbb over de bekostiging van de spoedopgave en de apparaatskosten. Dit jaarplan is al voorbereid in 2020. De onduidelijkheden die samenhangen met de interbestuurlijke afspraken waren aanleiding om de vaststelling hiervan pas in procedure te brengen na het bekend worden van deze afspraken.

De overgang van Wbb naar Omgevingswet geschiedt niet helemaal beleidsneutraal. Waar nu nog de Wet bodembescherming de weg wijst hoe om te gaan met bodemverontreiniging, zal dit onder de Omgevingswet vooral bepaald worden door de gemeenten. De (gewenste) kwaliteit van de bodem zal door gemeenten in samenhang met andere aspecten van de leefomgeving en de daarbij benodigde bodemkwaliteit worden vastgesteld. Dat betekent een belangrijke verandering voor de praktijk.

De nieuwe regels voor bodembescherming zijn opgenomen in de Aanvullingswet Bodem, het Aanvullingsbesluit Bodem. Het Rijk regelt een klein aantal activiteiten met betrekking tot de bodem en geeft een beperkt aantal bruidsschatregels mee voor bodem. De gemeente moet nadenken welke decentrale regels ze voor bodem gaat opnemen. De belangrijkste veranderingen :

- verschuiving van sanering van een geval van bodemverontreiniging naar integraal gebiedsgericht beheer van de leefomgeving en regulering van activiteiten
- verschuiving van sanering om milieu-hygiënische redenen naar integrale afweging op lokaal niveau
- minder voorschriften, meer algemene regels: minder noodzaak voor bodemonderzoek
- de positie van de zorgplicht verandert

Hiermee treedt een verschuiving op van centraal gereguleerde aanpak naar vergroting van de lokale bestuurlijke afwegingsruimte.

Over de exacte taken op het gebied van bodem en de afbakening van rijkstaken en gemeentelijke taken vindt nu nog overleg plaats tussen de ministeries, IPO en de VNG

Binnen de chemische bodemkwaliteit zal de aandacht zich zeker richten op de zogenoemde 'nieuwe' stoffen. De PFAS problematiek is daar een voorbeeld van. Verder zien we dat naast chemische bodemkwaliteit ook steeds meer aandacht en vraag is naar andere kwaliteiten van de bodem zoals:

draagkracht, biologische kwaliteit, structuur, chemisch en biologisch evenwichten, potentie voor WKO, etc. Hoe met deze vraagstukken wordt omgegaan en hoe met nieuwe gevallen van verontreiniging van de bodem of grondwater wordt omgegaan is (ten dele ook) een beleidsvraag voor de gemeente Emmen. Hoe daaraan invulling wordt gegeven moet nog nader worden voorbereid. De mate van beleidsvrijheid/-plicht staat nog niet helemaal vast.

Ontsluiting van alle beschikbare bodeminformatie is nodig om ontwikkelingen en beleidsambities goed op elkaar aan te sluiten. Echter dat is nog niet alles. We constateren daarnaast dat steeds meer informatie over bodem en ondergrond wordt gevraagd. Een goede ontsluiting van alle bodeminformatie is cruciaal om goed te kunnen blijven adviseren. Om te kunnen aansluiten op de toekomstige vraag zal de gehele bodeminformatievoorziening de komende jaren verder ontwikkeld worden.

De Omgevingswet vraagt om een integrale afweging. Dat betekent dat ook de bodemadvisering daarin voldoende moet aansluiten om die integrale afweging te kunnen maken. Dat gaat niet zomaar, dat is een ontwikkeling. Ook vanaf 2021 zullen we die ontwikkeling verder vorm geven door onder meer kennisontwikkeling, verbeteren van de bodeminformatievoorziening, het ontwikkelen van hulpmiddelen en wat verder nodig is om onze taken goed te kunnen blijven uitvoeren.

De verwachting is dat de rijksoverheid met de gemeentes en provincies opnieuw een convenant wil sluiten over de bodemtaken met een werkingsduur van meerdere jaren. Mogelijk is dat het dan ook wenselijk dat de gemeenteraad een nieuw meerjarenprogramma bodem formuleert. Het bovenstaande is aanleiding om het jaar 2021 als een overgangsjaar te zien voor de uitvoering van de bodemtaken.

Bijlagen

Bijlage 1: Lijst met spoedlocaties (31-12-2020)

Bijlage 2: Verwachte uitgaven in 2021

Bijlage 3: Vangnetlocaties

Bijlage 4: Bedrijfslocaties

Bijlage 1: Lijst spoedlocaties (op 31-12-2020)

locatie	segment	Status
Wolfsbergenweg 6a, Emmen	bedrijven	Afgerond
Weerdingerstraat 3-4, Emmen (VOCL centrum Emmen)	gemeente	in uitvoering, risico's beheerst
Noorderstraat 9, Emmen (VOCL centrum Emmen)	gemeente	in uitvoering, risico's beheerst
1e Kruisdiep wz 70, Nieuw Weerdinge	gemeente	in uitvoering, risico's beheerst
Eerste Bokslootweg 17, Emmen	bedrijven	in uitvoering, risico's beheerst
Phileas Foggstraat 7, Emmen	bedrijven	in uitvoering, risico's beheerst
Boerdijk 6, Veenoord	bedrijven	in uitvoering, risico's beheerst
Kanaalweg 20-22, Schoonebeek	bedrijven	in uitvoering
Nieuw-Amsterdamseweg 31a, Schoonebeek	bedrijven	in uitvoering
vml. WKI-terrein, Valendisweg, Schoonebeek	bedrijven	in uitvoering
Beekweg 33, Schoonebeek	bedrijven	in uitvoering
Boerdijk 32, Veenoord	bedrijven/gemeente	Saneringsplan gereed voor indiening
Gat van Reef, Veenschapsweg, Schoonebeek	bedrijven/gemeente	Beschikking Ernst en spoed genomen. Saneringsplan gereed voor indiening
Phileas Foggstraat 1 en 3, Emmen	bedrijven	Saneringsplan beschikt, uitvoering vanaf 2021

Bijlage 2: Verwachte uitgaven in 2021

Onderdeel	Project	Verwachte uitgaven	Wat gaan we daarvoor doen
Spoedlocaties:	VOCl centrum Emmen	€ 75.000,--	Aanvullend onderzoekfase 1 en fase 2 (mogelijk kan fase 2 (25k) vervallen)
		€ 100.000,--	Aanpassen beheersing
		€ 70.000,--	Vergroten zuivering
		€ 40.000,--	In stand houden beheersing 2021
		€ 20.000,--	Directievoering
		€ 25.000,--	Monitoring pluimen 2021
Vangnetlocaties	Gero, 1e Kruisdiep wz 70, Nieuw Weerdinge	€ 10.000,-- € 10.000,--	Monitoring bron 2021 (RHDHV) Monitoring pluim 2021 (Bilfinger)
	Gat van Reef, Schoonebeek	€15.000,--	Uitvoering monitoring 2021 (in 2022 afdeklaag 570.000,--, deels bijdrage derden)
	Boerdijk 32, Veenoord	€ 150.000,--	Plaatsen filters. Monitoring 2021
GGB	Gebiedsgericht grondwaterbeheer (GGB)	€ 50.000,--	Ondersteuning gebiedsbeheerder
		€ 10.000,--	Datamanagement
		€ 0,--	Monitoring GGB (opgenomen onder VOCl centrum Emmen)
Kennis	Kennisontwikkeling/kennisdeling	€ 35.000,--	nieuwe stoffen, nieuwe bedreigingen
Beleidsvoorbereiding	Visie op bodem en ondergrond onder de werking van de Omgevingswet	€ 40.000,--	Visie op bodem en ondergrond voorbereiden, in provinciaal verband
Informatiebeheer	Informatie-uitwisseling, producten etc.	€ 10.000,--	Organiseren ingenieursdag, deelneming aan bijeenkomsten kennisontwikkeling/-deling
	Toekomstbestendig maken Bodeminformatie	€ 20.000,-- € 10.000,--	Optimalisatie data, visievorming en beheer bodeminformatie (25% totale kosten) Aanvullende begeleiding en advies
Grondstromen	Integrale aanpak grondstromen	€ 10.000,--	Inhuur expertise in voorkomende gevallen
Diversen	Overig	€ 40.000,--	diversen, b.v. bijdrage aan saneringskosten bij gebiedsontwikkeling
	Afbouw nazorg en monitoring	€ 30.000,--	Dossieronderzoek op 30 locaties en beoordelen haalbaarheid afbouw nazorg en monitoring

Bijlage 3: Vangnetlocaties

Gat van Reef, Veenschapsweg, Schoonebeek

Ter plaatse van een voormalig stort, bekend als het Gat van Reef aan de Veenschapsweg te Schoonebeek is als gevolg van storten van afval in het verleden een bodemverontreiniging ontstaan. Deze bodemverontreiniging kan niet doelmatig worden verwijderd en zal eeuwigdurend aanwezig blijven. In 2020 is een nader onderzoek uitgevoerd op basis waarvan formeel wordt vastgesteld dat sprake is van een onaanvaardbaar verspreidingsrisico. Vanwege deze verspreidingsrisico's is een saneringsplan opgesteld. Dat wordt begin 2021 ingediend bij bevoegd gezag Wbb. Het saneringsplan beschrijft tevens een verbetering van de afdeklaag van de locatie. Uitvoering van de sanering staat gepland voor 2021 (start monitoring) tot en met 2031. Het verbeteren van de afdeklaag staat gepland voor 2022.

VOCL Centrum Emmen (Noorderstraat 9 en Weerdingerstraat 3-4, Emmen)

In het centrum van Emmen is, vanuit twee bronpercelen (Weerdingerstraat 3-4 en Noorderstraat 9) een omvangrijke grondwaterverontreiniging ontstaan. Deze grondwaterverontreiniging bedreigt de drinkwaterwinning Noordbargeres van de WMD. De huidige oplossing bestaat uit een grondwaterbeheerssysteem die het verontreinigd grondwater afvangt. Om de drinkwaterwinning te beschermen zal het beheerssysteem langdurig in stand worden gehouden en regelmatig moeten worden aangepast.

Ter plaatse van Weerdingerstraat is geen 'bron' van verontreiniging meer aanwezig. De beheersing kan daardoor op de lange termijn wellicht worden afgeschaald.

Ter plaatse van Noorderstraat 9 vindt sinds 2018 een sanering van de bronzone plaats in opdracht van BOSATEX. Monitoring van de resultaten van de bronsanering vindt ook plaats in opdracht van BOSATEX. De saneringswerkzaamheden raken echter wel de beheersing van de pluim. Daarom worden werkzaamheden van Emmen en van BOSATEX op elkaar afgestemd en resultaten met elkaar gedeeld. De beheersing heeft in 2021 aanpassing nodig, omdat verontreinigd water 'voorbij' de beheersing is. Eind 2020 is het proces reeds in gang gezet voor onderzoek naar de huidige positie van de pluimen met als doel de beheersing te optimaliseren. Dit proces heeft vertraging ondervonden in 2020, vandaar dat dit doorloopt in 2021. En om die reden wordt het separaat van het gebiedsgericht grondwaterbeheer opgevoerd. Na afronding van deze verbeteringen gaat de beheersing verder onder de gebiedsgerichte aanpak van het GGB Emmen.

Gero, 1^e Kruisdiep wz 70, Nieuw Weerdinge

Ter plaatse van de voormalige bestekfabriek Gero te Nieuw Weerdinge is een omvangrijke grondwaterverontreiniging met VOCL ontstaan die zich tot onder een woonwijk heeft verspreid. Vanaf de jaren '90 heeft geohydrologische beheersing van de verontreiniging plaatsgevonden. In 2018 en 2019 is een sanering van de verontreinigde bronzone uitgevoerd. Daarom kon de beheersing beëindigd. De effecten van de bronaanpak worden t/m 2022 gemonitord.

Boerdijk 32, Veenoord

Als gevolg van het verzinken van metaal is rondom deze locatie een omvangrijke grondwaterverontreiniging met zink ontstaan. De aanpak van de verontreiniging lag in eerste instantie bij de (voormalige) terreineigenaar. Gezien de complexiteit van de grondwaterverontreiniging heeft gemeente Emmen de aanpak van de pluim van deze grondwaterverontreiniging op zich genomen. In 2020 is een saneringsplan uitgewerkt. In 2021 wordt een start gemaakt met de sanering (monitoring) van de grondwaterverontreiniging. De monitoring is laagfrequent (1 tot 3 jaarlijks) gepland tot in ieder geval 2030, daarna 5 tot 10 jaarlijks tot 2050 en na 2050 één maal per 20 jaar.

Bijlage 4: Bedrijfslocaties

Eerste Bokslotweg 17, Emmen

Op het chemiepark zijn als gevolg van diverse werkzaamheden grondwaterverontreinigingen ontstaan. Sinds 1996 worden de grondwaterverontreinigingen op het terrein door middel van een omvangrijk grondwateronttrekkings- en beheerssysteem gesaneerd. De aanpak is eeuwigdurend. De beheersing vormt een belangrijk onderdeel van het Gebiedsgericht grondwaterbeheer (GGB) Emmen. Wijziging in het debiet zijn van invloed op de monitoringsstrategie van het GGB.

Phileas Foggstraat 1 en 3, Emmen

Op beide adressen Phileas Foggstraat 1 en 3 werden in het verleden metaalverwerkende activiteiten uitgevoerd waardoor een grondwaterverontreiniging is ontstaan. In 2020 is een saneringsplan ingediend waarbij uit wordt gegaan van monitoring. De monitoring start in 2021. Eventueel (later) aanhaken bij GGB is een tweede oplossing. Vooralsnog wordt uitgegaan van een gevals aanpak.

Phileas Foggstraat 7, Emmen

Als gevolg van metaalbehandeling is een omvangrijke grondwaterverontreiniging ontstaan. De eigenaar beheerst deze grondwaterverontreiniging en is bezig met het onderzoek naar meer definitieve saneringsoplossingen. In 2020 is met de eigenaar een traject opgestart waarbij een nieuw saneringsplan wordt ingediend. Voorafgaand aan dit saneringsplan is een studie uitgevoerd om tot een oplossingsrichting te komen. Het saneringsplan zal bestaan uit een IBC maatregel met op een nader te bepalen termijn een bronaanpak, met als positief gevolg dat de beheersing kan worden beëindigd. De dan nog verspreidende restverontreiniging vormt onderwerp van gesprek tussen Emmtec, de saneerder en de RUD. Eventueel (later) aanhaken bij GGB is een tweede oplossing. Vooralsnog wordt uitgegaan van een gevals aanpak.

Nieuw-Amsterdamseweg 31a, Schoonebeek

Als gevolg van bedrijfsactiviteiten is een omvangrijke grondwaterverontreiniging ontstaan met BTEX (twee bronnen met elk een pluim). De saneringsmaatregelen (hebben) bestaan uit het nemen van gerichte bronmaatregelen. Bij de ene bron is ontgraven. Bij de ander bron is een persluchtscherm ingericht. Door de maatregelen vindt geen of beperkte voeding (meer) plaats van de pluimen, zodat de toekomstige nalevering naar het grondwater en omgeving wordt verminderd. De verspreiding van de grondwaterverontreiniging wordt gemonitord. Regelmatig vindt overleg plaats met de eigenaar over de voortgang van de sanering.

vml. WKI-terrein, Valendisweg, Schoonebeek

Op het voormalig WKI-terrein is als gevolg van oliewinning een omvangrijke bodemverontreiniging met aromaten ontstaan. Na de grondsaneering is door de terreingebruiker een nazorgplan opgesteld om de grondwatersaneering te beheersen. Elke 3 jaar vindt een monitoringronde plaats welke aan ons wordt gerapporteerd.

Kanaalweg 20-22, Schoonebeek

Als gevolg van bedrijfsactiviteiten is de locatie Kanaalweg 20-22 in het verleden verontreinigd geraakt. In het verleden heeft een grondsanering plaatsgevonden. De eigenaar monitort de grondwaterverontreiniging en verwacht in 2023 te kunnen onderbouwen dat er sprake is van een stabiele eindsituatie.

Beekweg 33, Schoonebeek

Op de locatie van het voormalige NAM-emplacement Schoonebeek (huidige WKC/OBI) is een bodemsanering uitgevoerd en zijn de gebouwen gesloopt. Tijdens de sloopwerkzaamheden is een verontreiniging met vluchtige chloorkoolwaterstoffen aangetroffen. De grondwaterverontreinigingen bevinden zich in zowel het ondiepe- als het diepe grondwater. In februari 2009 is een in-situ saneringsmaatregel uitgevoerd. Aansluitend vond monitoring plaats. Uit de monitoring blijkt dat de omstandigheden over het algemeen gunstig zijn voor de volledige afbraak van de aanwezige VOCL-componenten, maar dat deze op onderdelen extra aandacht behoeft. Hiervoor zijn adviezen over aanvullend onderzoek en additionele saneringsinspanningen te verrichten gegeven. De RUD wordt op de hoogte gehouden van de voortgang en beoordeelt de resultaten jaarlijks. De saneringsdoelstelling is nog niet gehaald.

Boerdijk 6, Veenoord

Op deze locatie was op het grondwater een drijfslaag met minerale olie aanwezig. In 2008 is een beschikking ernst en spoed afgegeven en is ingestemd met een saneringsplan. Na de sanering is in 2010 een evaluatie ingediend. Er is nog restverontreiniging aanwezig. In 2015 is een onderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat er geen ontoelaatbare verspreiding meer heeft plaatsgevonden. De locatie behoeft nog formele afronding. Van een onbeheersbare situatie lijkt geen sprake meer te zijn.

Wolfsbergenweg 6a, Emmen

De locatie was verontreinigd met olie/vluchtige aromaten. Er is vanaf 2001 tot en met 2020 gesaneerd. De evaluatie is beschikt in juni 2020. De verontreiniging is volledig verwijderd.